

Tot zoolang gematigde en oordeelkundige toepassing der bestaande wet. Verzet tegen elke poging tot socialisatie, bedrijfsradenstelsel, medezegging-schap en wettelijke verbindend maken van collectieve arbeidscontracten voor derden.

5. Verdere uitbreiding der wetgeving met betrekking tot sociale verzekering blijft voorloopig rusten; grondige herziening en vereenvoudiging van de bestaande verzekeringen. Afschaffing van de Raden van Arbeid. Openen der mogelijkheid om alle sociale verzekeringen onder eenvoudige voorwaarden bij particuliere lichamen, onder Staatstoezicht, tot stand te brengen.

6. Overheidsbemoeiing moet worden beperkt; krachtige ontplooiing van het particulier initiatief dient te worden bevorderd.

7. Terugkeer naar normale toestanden in de woningvoorziening en het woning-bedrijf. Bevordering van de particuliere bouwnijverheid. Zoo spoedig mogelijk beperking der bijdragen ingevolge de woningwet en der premiën.

8. Bestrijding van overheidstoelagen in kosten van levensonderhoud. Geenerlei concurrentie van overheidswege.

9. Wijziging van de onderwijswetgeving om alle uitwassen te voorkomen; om den nieuwen schoolbouw aan strenge regelen te binden en om de opvoeding meer te richten op de praktijk van het leven. Verbetering van de lichamelijke opvoeding voor beide geslachten, zoodat evenwicht wordt verkregen tusschen de ontwikkeling van lichaam en geest.

10. Voorloopig geen nieuwe subsidies, beperking der reeds toegekende, zulks met inachtneming van den noodstand der kunst.

11. Bevordering van het algemeen streven naar ontwapening. Beperking van de uitgaven voor leger en vloot, met zoo oordeelkundig mogelijk besteden der toegestane gelden.

Het verblijf onder de wapenen moet niet uitsluitend gericht zijn op militaire oefening, maar moet ook worden benut voor ontwikkeling van onze zedelijke, geestelijke en lichamelijke volkskracht.

12. Vrijhandel in den ruimsten zin.

13. Gelijkstelling van vrouw en man op publiekrechtelijk, privaatrechtelijk en economisch gebied.

#### NEDERLANDSCH-INDIE.

14. Verzekeren langs ordelijke weg van den economischen en maatschappelijken vooruitgang der bevolking, zonder onderscheid of voorkeur van ras.

Belastingwetgeving, berustend op draagkracht naar vermogen en zonder belemmering van den groei van handels-, nijverheids- en cultuurondernemingen. Gelijke rechtszekerheid voor alle bevolkingsgroepen.

15. Ten aanzien van Oost-Indië behoort de geleidelijke ontwikkeling tot zelfbestuur met behoud van den band met het moederland te worden bevorderd. Bestuursdecentralisatie.

### UNIONISTEN LIGA (Volkswelvaartspartij).

Bestuur: L. W. H. l'Epagniol, Voorzitter; J. Krijnen, 1e Secretaris; A. A. Er-nens, 1e Penningmeester; A. F. C. Bückmann, 2e Voorzitter; G. F. Haak, 2e Secretaris; C. Huijsing, P. de Haan, allen te IJmuiden; A. Eelman, Den Burg; R. E. Boomgaard, Heemstede.

#### Beginnelsen.

De „Unionisten Liga” is gegrondvest op onzen constitutioneel-parlementairen regeeringsvorm en werkt mede tot de volmaking daarvan naar den volkswil en in den geest van wereld-huishouding.

Zij acht zich gehouden tot verzachting van den klassenstrijd aan te sporen en

verzet zich met alle wettige middelen tegen de schrille tegenstellingen in het maatschappelijk leven, met inachtneming van orde, vrijheid en billijkheid.

Zij steunt elk streven naar gelijk recht, hoogere ontwikkeling en welvaart der burgerij, de handhaving van het recht zonder aanzien des persoons en veroordeelt geestdrijverij en najagen van individueele belangen door partijschap.

### Program.

De Liga verlangt, in het belang van de Volkswelvaart, orde, gezondheid en veiligheid.

1. Opheffing der 1e Kamer, als overbodig, ondemocratisch en kostenverwekkend.

Intrekking der Kinderbijslag voor Overheidspersoneel.

2. Vestiging van den Regeeringszetel in de Hoofdstad.

3. De Overheid onthoude zich van iedere beheervoering van bedrijven, welke niet bijzonderlijk op Overheidsexploïtatie zijn aangewezen en bepale zich slechts tot noodzakelijke contrôle.

Particuliere ondernemingszin behoort krachtig te worden aangemoedigd.

4. De Overheid drage zorg, door oordeelkundige wetgeving tegen woeker en het verleenen van credit door kleinhandelaren, te waken en, door annuleering van invoerrechten, verterings- en verbruiksbelastingen, de kosten van levensonderhoud te doen dalen en het aantal ambtenaren aanzienlijk te verminderen.

5. Volsatrekte vrijhandel, met opheffing van alle handelsbelemmeringen is urgent.

6. De Rijks- en Gemeentelijke inkomstenbelasting behooren tot één belasting te worden samengevoegd en, op belangrijk vereenvoudigde wijze, door de Gemeente te worden geïnd.

7. In de instelling van lage tarieven op de spoorwegen, post-, telegraaf- en telefoondiensten behoort met spoed te worden voorzien.

Voorkomen dient te worden, dat de bestaande tarieven, welke niet aan de sociale behoefte beantwoorden, de werkeloosheid bevorderen en een fnuikenden invloed op den handel uitoefenen, meerdere schade aanrichten.

Het personenvervoer op de spoor- en tramwegen behoort in één klas te geschieden.

8. Grotere uitbreiding van den consulaire dienst en reorganisatie daarvan naar modernen trant.

9. Vrije ontplooiing van het bedrijf met inachtneming der wettelijke sanitaire voorschriften.

Gestreefd dient te worden naar nivelleering der stoffelijke belangen van kapitaal en arbeid.

10. Instelling van een departement voor volksgezondheid en sanitaire zaken. Verplichte keuring voor het huwelijk.

Krachtige bestrijding van volksziekten en het drankmisbruik.

11. Reorganisatie van het politiewezen in één hand.

12. Invoering van het jurystelsel, snel recht voor kleine vergrijpen en deportatie als strafmaat.

Toekenning van vergoeding voor justitieele dwalingen.

13. Krachtige bevordering van de belangen der Overzeesche Gewesten. De overheid scheppe goedkoopere overtochtsgelegenheid en moedige emigratie aan. Decentralisatie van het bestuur en machtsuitbreiding van den Volksraad in interne aangelegenheden, geleidelijk voerend naar zelfbestuur.

14. Onafgebroken zorg voor het onderwijs, met meerdere inachtneming van de eischen welke door de praktijk worden gesteld; krachtige ontwikkeling van het samenhoorigheidsbegrip door unificatie daarvan en wering van verdeeldheid veroorzakende invloeden.

Stopzetting van den scholenbouw als noodmaatregel, verdient aanbeveling.

15. Erkenning van de voorloopige onmisbaarheid van een weermacht, in ver-

band met de politieke gesteldheid van Europa en den bewapeningsgraad der naburige staten.

Totdat de Volkenbond zijn autoriteit kan doen gelden, worde slechts belangrijk bezuinigd, waar dit zonder letsel voor de weerbaarheid kan plaats hebben.

Het onderhouden van een kleine beroepskern, met vaststelling van algemeene oefenplicht, ter vervanging der conscriptie, in afzienbaren tijd, verdient, ook als bezuinigingsmaatregel, zeer ernstige overweging.

16. Steunverleening aan iedere poging tot vorming van een Europeeschen statenbond, binnen het statuut van den Volkenbond, waarin iedere nationaliteit, met opheffing der economische grenzen, haar eigen regeeringsvorm kan behouden, is een eisch des tijds.

## VERBOND TOT DEMOCRATISEERING DER WEERMAGHT.

Ogericht te Amersfoort, op 23 Februari 1918.

Verbandsbestuur: W. Klooster; H. R. Krul; J. Ebbing; J. Enkelstroth; W. Wijk; H. E. Dordregter, Secr.-Penningm., Croeselaan 39, Utrecht (Secretariaat).

### Grondslagen van het verbond.

Het verbond tot Democratiseering der Weermacht stelt zich ten doel een georganiseerd optreden te bevorderen van alle burgers en militairen, die zich met de navolgende grondslagen kunnen vereenigen:

1e. Het Verbond streeft naar eene economische, fysieke en militaire weerbaarheid der natie en hare koloniën en naar het doorvoeren van alle consequenties daarvan; met bestrijding van iedere poging tot militarisme en imperialisme.

2e. Het Verbond stuurt aan op democratiseering der Weermacht, ten opzichte van verhouding, behandeling, opleiding, verzorging en berechting.

3e. Het Verbond spreekt uit, dat op den Staat de verplichting rust, om alle lasten te dragen van de nadeelen, welke voortvloeien uit een verblijf in het leger of op de vloot, zoowel in Nederland als in de Koloniën, of tengevolge van oorlog of oorlogsgevaar ondervonden, zoomede om de volledige verzorging op zich te nemen van zijne ambtenaren, zoowel burgerlijke als militaire, bij ouderdom en invaliditeit.

### Program.

*Economische weerbaarheid.* Het Verbond zoekt aansluiting bij de democratische elementen van alle partijen, welke er naar streven om de economische weerbaarheid van ons Volk te versterken. Het Verbond steunt mitsdien alle democratische voorstellen, maatregelen en wetten, die er toe kunnen leiden om de welvaart van het volk op hooger peil te brengen en de materiele zorgen van de minderbedeelden weg te nemen.

*Maatregelen voor fysieke weerbaarheid.* De Staat behoort voortdurend zorg te wijden aan het lichamelijk en geestelijk welzijn van het individu.

Reeds vanaf de jeugd moeten de grondslagen worden gelegd voor den geestelijk en lichamelijk weerbaren man en de weerbare vrouw.

Mitsdien moet het onderwijs zoodanig worden vervormd, dat ieder naar aanleg en ontwikkeling *al het onderwijs* kan genieten, hetwelk hij of zij voor een toekomstig beroep noodig heeft, terwijl door de zorg van den Staat gelegenheid moet worden geschonken om ook de lichamelijke ontwikkeling te bevorderen door sport, spel, baden, reinheid en, eventueel, kosteloze voeding en kleding en geneeskundige behandeling moet worden verstrekt.

Het is de taak van de Overheid om den onderwijzers een zoodanige opleiding